

Asia: VN/13714/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Ehdotettu hyvinvointialuejakolaki (1 lakiehdotus)

Ei lausuttavaa.

Ehdotettu maakuntajakolaki (2 lakiehdotus)

Ei lausuttavaa.

Ehdotetut muutokset hyvinvointialuelain 27 §:ään ja 87 §:ään

Hyvinvointialuelain 27 §:n (Valtuustoryhmä ja sen toiminnan tukeminen) toista momenttia muutettaisiin muodosta ”hyvinvointialue voi taloudellisesti tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa sekä toimenpiteitä, joilla valtuustoryhmät edistävät hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia” muotoon ”hyvinvointialue voi taloudellisesti tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa sekä valtuustoryhmän päätöksentekoon liittyvää muuta toimintaa”. Muutoksen myötä hyvinvointialue ei voisi enää tukea valtuustoryhmien niitä toimenpiteitä, joilla ne edistävät hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ei kannata edellä olevaa muutosta hyvinvointialuelain 27 §:ään. Hyvinvointialueiden toimintavapautta toimintatuen kohdentamisessa ei tule kaventaa muuta kuin painavista syistä. Hyvinvointialue pitää tärkeänä, että valtuustoryhmät voivat jatkossakin käyttää tukea toimenpiteisiin, joilla valtuustoryhmät edistävät hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Lisäksi hyvinvointialuelain 27 §:n toista momenttia muutettaisiin muodosta ”Tuen määrä valtuustoryhmittäin on ilmoitettava hyvinvointialueen tilinpäätöksessä” muotoon ”Tiedot tuen määrästä ja käyttökohteesta on ilmoitettava valtuustoryhmittäin hyvinvointialueen tilinpäätöksessä”.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue kannattaa edellä olevaa muutosta. Hyvinvointialueen nykykäytäntönä on raportoida tuen määrät ja käyttökohteet aluevaltuustolle vuosittain, ja raportointi voi tapahtua myös osana tilinpäätöstä.

Hyvinvointialuelain 87 §:n (Palkkiot ja korvaukset) 1 momentin 1 kohtaa täsmennettäisiin siten, että kokouspalkkioita voidaan maksaa ainoastaan toimielimen ja vaikuttamistoimielimen kokouksista. Kohtaa ei sovellettaisi erilaisiin toimielimen kokouksen ulkopuolisiin tilaisuuksiin ja kokoontumisiin. Toimielinten kokousten ulkopuolisista hyvinvointialueen järjestämisestä tilaisuuksista voitaisiin maksaa 2 momentissa tarkoitettuja erillispalkkioita hyvinvointialueen harkinnan mukaan.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin, että 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen palkkioiden tulisi olla kohtuullisia ottaen huomioon hyvinvointialueen toiminta ja talous. Palkkioiden suuruus perustuu luottamushenkilön asemaan ja tehtäviin. Säännös olisi luonteeltaan informatiivinen, ja sillä toteutettaisiin osaltaan hallintolain hyvän hallinnon perusteita. Palkkioiden perusteiden määrittelyssä tulisi luonnollisesti ottaa huomioon hyvinvointialueen toiminta ja talous sekä esimerkiksi toimielimen tehtäväalan laajuus. Aluevaltuuston tehtäviin kuuluu 22 §:n 2 momentin 11 kohdan mukaan päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanta em. muutokseen on neutraali, koska esitys ei kavenna kokouspalkkioiden määräytymisperusteita. Toimielinten kokousten ulkopuoliset tilaisuudet, kuten seminaarit, päiväkoulut ja koulutukset ovat tärkeitä päätöksentekoketjun taustoitus- ja valmistelutilaisuuksia, jotka myötävaikuttavat tehokkaaseen ja laadukkaaseen päätöksentekoon.

Muut huomiot esityksestä

Ei lausuttavaa.

Ruuth Terhi

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue - Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen
aluehallitus 25.8.2025, § 190